

Raymond **Chandler** (23. 7. 1888 Chicago – 26. 3. 1959 La Jolla, stát California)

Americký spisovatel, autor detektivek, jeden ze zakladatelů a nejvýznamnějších představitelů drsné školy (hardboiled fiction) realistické prózy.

Raymond Chandler pocházel z rodiny železničního inženýra, který však – ovlivněn svým alkoholismem – rodinu posléze opustil. V letech 1900 – 1912 Chandler pobýval s matkou (která byla Irka a získala materiální podporu od svých irských příbuzných) ve **Velké Británii**: vystudoval střední školu v Londýně a r. 1907 získal britské občanství (k americkému se vrátil až r. 1956). Aby se zdokonalil v jazycích, pobýval ve Francii a Německu. Když si začal vydělávat, pokoušel se živit mj. jako novinář. V r. 1913 se přestěhoval do Kalifornie. Za První světové války bojoval v letech 1917 – 1918 v řadách kanadské a pak britské armády na francouzsko-německé frontě.

Po skončení války se vrátil do Spojených států a osudově se zamiloval do vdané, o 18 let starší **Cissy Pascalové** (1870 – 1954): ta se rozvedla a oba se vzali r. 1924. Chandler získal dobře placené místo v jedné naftařské firmě, ale kvůli svému alkoholismu, absencím a milostným afěrám se zaměstnankyněmi byl odtamtud vyhozen.

Právě vrcholila Velká hospodářská krize a Chandler řešil své finanční problémy tím, že začal psát **detektivky**. Ty první z nich publikoval od r. **1933** v časopise **Černá maska** (Black Mask) a svou tvorbou se přihlásil k tehdy novému stylu **drsné školy (hardboiled fiction)**, který se v literárním prostředí kolem tohoto časopisu zrodil.

Drsná škola vypráví **dobrodružné příběhy** vycházející z tvrdé reality **moderního velkoměstského prostředí**, naplněného soupeřivým bojem o existenci a spojeného s korupcí a dalšími kriminálními praktikami. Hardboiled fiction je vlastně mladší a urbánní obdobou americké westernové epiky (odehrávající se na Divokém západě). Také v dílech drsné školy ochránci zákona i spravedlnosti jsou osamělí muži mladšího a středního věku, rodinně nezakotvení, s přirozenou hrdostí a smyslem pro čest, a mužně přitažliví také svou odolností, houževnatostí a smyslem pro suchý, odtažitě ironický humor. Ve srovnání s westernovými příběhy přináší drsná škola **propracovanější využívání jazyka** (velmi blízkého přirozené mluvě), **kriminální zápletky**, prvky **společenské kritiky** (ovšem bez úsilí o revoltu), tematizaci **erotiky** a esteticky **vyzrálé, byť výrazově úsporné** charakteristiky **prostředí a postav**. Drsná škola se otevřeně hlásí k inspiraci objektivním vypravěčským stylem **Ernesta Hemingwaye**, sám Chandler přiznával rozvíjející návaznost své tvorby zejména na **Dashiella Hammetta**.

Chandler stvořil – a zejména ve svých románech uplatnil – patrně nejproslulejšího hrdinu celé drsné školy: je jím soukromý detektiv **Phil Marlowe**, který se poprvé objevil v románu **Hluboký spánek** (1939). Postava byla jinými autory mnohokrát napodobována (i parodována), stala se však jedním z nejpopulárnějších literárních charakterů všech dob.

Některá díla:

Romány (s hlavní postavou a zároveň vypravěčem Philem Marlowem) **Hluboký spánek** (The Big Sleep; 1939; film 1946: režie Howard Hawks, v hlavní roli Humphrey Bogart; britský film 1978: režie Michael Winner, v hlavní roli Robert Mitchum), **Sbohem bud', lásko má** (Farewell, My Lovely; 1940; film 1944: režie Edward Dmytryk, v hlavní roli Dick Powell; film 1975: režie Dick Richards, v hlavní roli Robert Mitchum), **Vysoké okno** (The High Window; 1942; film *Brasherův*

dublon 1947: režie John Brahm, v hlavní roli George Montgomery), **Dáma v jezeře** (The Lady in the Lake; 1943; film 1947: režie a hlavní role Robert Montgomery), **Sestřička** (The Little Sister; 1949; film 1969: režie Paul Bogart, v hlavní roli James Garner), **Loučení s Lennoxem** (The Long Goodbye; 1953; film *Dlouhé loučení* 1973: režie Robert Altman, v hlavní roli Elliott Gould), **Případ naruby** (Playback; 1958);

Esej Prosté umění vraždy (1944; The Simple Art of Murder; polemika s tradiční, anglickou, logicko-deduktivní detektivkou a obhajoba drsné školy).

<http://www.thrillingdetective.com/images/chandler.jpg>

<https://www.thebookseller.com/feature/raymond-chandlers-true-love-338826>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/84/Humphrey_Bogart_1940.jpg